Az észak-amerikai magyar emigráció múltja, jelene és kutatási irányai

2026/06/18

A *Kivándorlók öröksége* című workshop harmadik alkalmát június 5-én rendezték meg az Országos Idegennyelvű Könyvtárban.

[1]

Az észak-amerikai magyar emigráció múltjának, jelenének és kutatási lehetőségeinek feltárásáról tanácskoztak a szakemberek a *Kivándorlók öröksége* workshop harmadik alkalmán, amelyet június 5-én rendeztek meg az Országos Idegennyelvű Könyvtárban. A rendezvény az Egyesült Államok alapításának 250., valamint az 1956-os forradalom és szabadságharc közelgő 70. évfordulójának jegyében zajlott, és a tudományos előadások mellett a jövőbeni együttműködések kialakítását is szolgálta.

A résztvevőket **Rózsa Dávid,** az Országos Széchényi Könyvtár főigazgatója köszöntötte. Beszédében hangsúlyozta, hogy a magyarok nem csupán asszimilálódtak a tengerentúlon, hanem alakították is annak történelmét. Kováts Mihály huszárezredestől Kossuth Lajos kulturális diplomáciáján és a hollywoodi filmipar magyar alapítóin át egészen a világhírű magyar tudósokig számos honfitársunk járult hozzá az amerikai történelem alakításához. Külön kiemelte azokat a több százezres nagyságrendben kivándorolt magyar munkásokat is, akik az appalache-i bányákban és az acéliparban dolgozva a modern Amerika építésében vállaltak szerepet.

A főigazgató felidézte, hogy az OSZK az elmúlt években kiemelt figyelmet fordított a magyar emigráció történetének kutatására. Ennek eredményeként jelent meg Nóvé Béla *Magyar emigrációtörténet* című kézikönyve, valamint létrejött az OSZK Márai Sándor Diaszpóra-kutatócsoportja. Mint fogalmazott, az észak-amerikai magyar emigráció története nem lezárt fejezet, hanem a magyar nemzeti identitás és a globális kultúrtörténet ma is élő része.

ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR
ORSZÁGOS
SZÉCHÉNYI
KÖNYVTÁR
1802
BIBLIOTHECA
NATIONALIS
HUNGARIAE
250
Share Your Stor
TULIPÁN
Arcanum

[2]

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
1802
BIBLIOTHECA NATIONALIS HUNGARIAE
250
LEGACY OF HUNGARIANS IN THE UNITED ST
PEOPLE • PLACES • PATHWAYS
Share Your Story
Országos Ide
National Libra

[3]

[4]

Bokodi-Oláh Gergely, az OSZK kutatási és különgyűjteményi főosztályvezetője hangsúlyozta, hogy az 1956-os emigráció résztvevői közül sokan az Egyesült Államokban találtak új otthonra, ahol nemcsak beilleszkedtek, hanem alakították is környezetüket, miközben kapcsolatot teremtettek a két ország között. Beszédében megemlékezett Király Béláról is, akinek életútja jól példázza a magyar

emigráció és a hazatérés összetett történetét.

Az előadások sorát **Nóvé Béla** nyitotta meg, aki az OSZK amerikai vonatkozású gyűjteményeit és periodikáit mutatta be. Előadásában áttekintette azokat a forrásokat, amelyek nélkülözhetetlenek a magyar emigráció történetének kutatásához, valamint ismertette a kutatócsoport eddigi eredményeit.

A Magyar Nemzeti Múzeum készülő időszaki kiállítását **Gerencsér Judit** mutatta be. *Az Amerikai álom – Magyarok az Egyesült Államokban 1776–2026* című tárlat a migráció, a szabadság, a jólét, a kreativitás és a siker történetein keresztül mutatja be Magyarország és az Egyesült Államok kapcsolatát. A tervek szerint a látogatók már a múzeum előcsarnokában találkozhatnak majd a kiállítás egyik emblematikus elemével, a legendás Ford T-modellel. Az előadó hangsúlyozta, hogy a kiállítás egyik legfontosabb üzenete: az amerikai álom története nem csupán amerikai történet, hanem magyar történet is, hiszen a magyarok aktív alakítói voltak annak megszületésének. A július 29-én nyíló tárlat a remény, a bizonytalanság, az útra kelés és az újrakezdés motívumain keresztül mutatja be a kivándorlás történetét.

[5]

ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
ORSZÁGOS SZÉCHÉNYI KÖNYVTÁR
1802
BIBLIOTHECA NATIONALIS HUNGARIAE
250
LEGACY OF HUNGARIANS IN THE UNITED STATES
PEOPLE • PLACES • PATHWAYS
Share Your Story
Országos Ide
National Library

[6]

[7]

Pigniczky Réka a Bridges of Greatness projektet ismertette, amely rövid videók segítségével mutatja be a magyar származású vagy kötődésű személyek hozzájárulását az amerikai társadalom fejlődéséhez. A sorozatban többek között Szent-Györgyi Albert, Karikó Katalin, Schick Béla és Jánó Géza története is megjelenik. Az előadás során a résztvevők megtekinthették a tudomány témáját

feldolgozó első epizódot is.

A Nemzeti Filmintézet – Filmarchívum munkatársa, **Barkóczi Janka** a nemzetközi mozgóképes hungarikakutatási projekt eredményeiről számolt be. A kezdeményezés célja az elveszettnek hitt vagy kevéssé ismert magyar filmalkotások felkutatása, a magyar származású alkotók életművének feltérképezése, valamint a kapcsolódó dokumentumok és relikviák összegyűjtése. A kutatás részeként restaurálási projektek indulnak, emellett tudományos feldolgozás és ismeretterjesztő munka is zajlik annak érdekében, hogy ezek az értékek minél szélesebb közönséghez jussanak el.

A Retörki képviseletében **Pálinkás Barnabás** igazgatóhelyettes mutatta be az intézmény emigrációkutatási tevékenységét. Előadásában kiemelte, hogy 2020 óta tudatosan építik levéltár-pedagógiai programjaikat, amelyek a magyar emigráció és a határon túli magyarság történetét hozzák közelebb a fiatalabb generációkhoz. Bemutatta a *Haza és emigráció* című időszaki plakátkiállítást, valamint azokat a jelentős hagyatékokat és dokumentumegyütteseket, amelyek a Retörki Levéltár gyűjteményében találhatók. Ezek között szerepelnek többek között Püski Sándor, Varga László, Haas György, Szilágyi József és Fekete Géza Bertalan emigrációs vonatkozású iratai, valamint számos magánlevél és családi dokumentum.

M. Madarász Anita a Nemzeti Emlékezet Bizottságának kutatási programjairól beszélt. Előadásában hangsúlyozta a nemzetközi együttműködések és a forrásmentés jelentőségét, valamint bemutatta az Egyesült Államok 250. évfordulójához kapcsolódó kutatási projekteket. Ismertette az emigrációs életrajzi adatbázis építésének eredményeit, amely közel száz tudós, politikus, művész, egyházi és közéleti szereplő életútját dolgozza fel. Külön kitért Varga Béla hagyatékára, valamint azokra a kutatásokra, amelyek fényképek, hangfelvételek, filmtekercsek és családi levelek segítségével rekonstruálják az emigrációban élő magyarok történetét.

A délelőtti program egyik legszórakoztatóbb előadását **Katona Csaba** tartotta, aki Rigó Jancsi és Clara Ward különleges történetét elevenítette fel. Előadásában bemutatta azt a korabeli jelenséget is, amelyet a szakirodalom „Rigó Jancsi-szindrómaként” emleget: azt a romantikus és egzotikus képet, amely a XIX–XX. század fordulóján a magyar cigányzenészekhez kapcsolódott, és amely több előkelő európai hölgy érdeklődését is felkeltette.

A délelőtti blokkot **Péter Róbert** előadása zárta, amely a *Magyar Bányászlap* digitális feldolgozására és az appalache-i magyar közösségek kutatására fókuszált. Az előadó bemutatta, miként lehet korszerű szövegbányászati eszközökkel feltárni a lapban rejtőző személyeket, témákat és nyelvi változásokat. Külön figyelmet kapott az AVOBMAT nevű, huszonnégy nyelven elérhető bibliográfiai és szövegelemző rendszer, amely új lehetőségeket kínál a történeti források kutatásában.

A délutáni program első részében **Briane Turley** a magyarok szerepéről beszélt az Appalache-hegység térségében és az Egyesült Államok déli államaiban. Ezt követően **Rácz János** ismertette a Veritas Történetkutató Intézet és Levéltár gyűjteményeiben található, az amerikai magyar diaszpórához kapcsolódó forrásanyagokat.

A nap második felében a résztvevők az USA250 kiállítási kezdeményezés jövőjéről, valamint a HUNNA (Hungarian North American Research Network) kutatói hálózat létrehozásáról tanácskoztak. A kezdeményezés célja, hogy hosszú távon összekapcsolja az észak-amerikai magyar diaszpóra kutatásával foglalkozó intézményeket, kutatókat és közösségi szervezeteket, elősegítve a rendszeres szakmai párbeszédet és a közös projektfejlesztést.

Az előadásokat követően **Magyar Kálmán** is megszólalt, majd a résztvevők kötetlen beszélgetés keretében folytathatták az eszmecserét. A workshop egyik legnagyobb értékét éppen ez a közvetlen kapcsolatépítés jelentette: a jelenlévők nemcsak kutatási eredményeiket oszthatták meg egymással, hanem új együttműködések alapjait is lerakhatták.

A rendezvény ismét bizonyította, hogy a magyar emigráció történetének feltárása ma is élő, fejlődő kutatási terület, amelyben a közgyűjtemények, a tudományos műhelyek és a diaszpóraközösségek együttműködése kulcsszerepet játszik.

További képek [8]

Kapcsolódó tartalom:
A kivándorlók örökségét kutatták hazai szakemberek – kollégáink is előadtak a diaszpórakonferencián [9]

2026/06/17 - 14:16

Source URL: https://oszk.hu/en/node/7730

Links:
[1] https://oszk.hu/sites/default/files/Kivandorlok-oroksege_workshop_OIK_260605_06.jpg
[2] https://oszk.hu/sites/default/files/Kivandorlok-oroksege_workshop_OIK_260605_03.jpg
[3] https://oszk.hu/sites/default/files/Kivandorlok-oroksege_workshop_OIK_260605_01.jpg
[4] https://oszk.hu/sites/default/files/Kivandorlok-oroksege_workshop_OIK_260605_04.jpg
[5] https://oszk.hu/sites/default/files/Kivandorlok-oroksege_workshop_OIK_260605_02.jpg
[6] https://oszk.hu/sites/default/files/Kivandorlok-oroksege_workshop_OIK_260605_07.jpg
[7] https://oszk.hu/sites/default/files/Kivandorlok-oroksege_workshop_OIK_260605_08.jpg
[8] https://www.facebook.com/photo/?fbid=1488805463287355&set=pcb.1488805549954013
[9] https://oszk.hu/hirek/kivandorlok-orokseget-kutattak-hazai-szakemberek-kollegaink-elodtak-diaszporakonferencian_250613
[10] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek
[11] https://oszk.hu/en/category/foszotar-es-pozicionalo/hirek-cimlapon